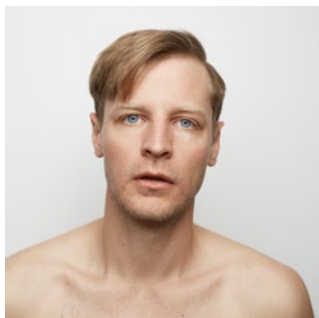

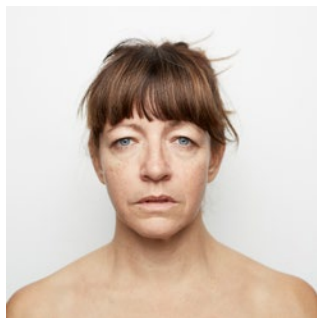

PREKARIATET
— AV LIV HELM, FELICIA OHLY
OCH MATILDE BÖCHER

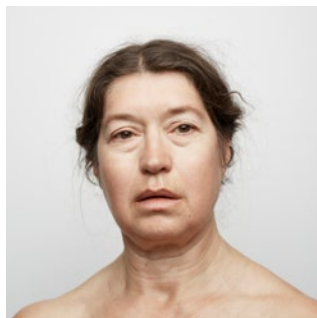
**MALMÖ
STADSTEATER**

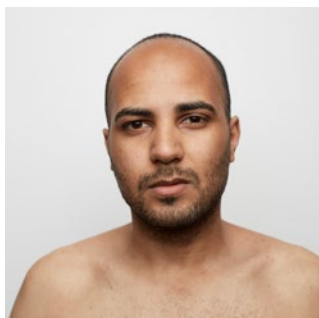
Sven Boräng

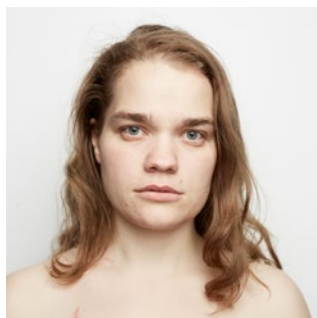
Susanne Karlsson

Katarina Lundgren-Hugg

Magdi Saleh

Malin Karlsson

URPREMIÄR PÅ INTIMAN 8 FEBRUARI 2020

TEXT Liv Helm och Felicia Ohly

REGI Liv Helm

KOMPOSITION OCH KÖRINSTUDERING Matilde Böcher

SCENOGRAFI OCH KOSTYM Mie Riis

LJUSDESIGN Egil Hansen

VIDEODESIGN Michala Clemmensen

KOREOGRAFI Emma-Cecilia Ajanki

MASK Elisabeth Karlsson

DRAMATURGI Felicia Ohly

I ROLLERNA

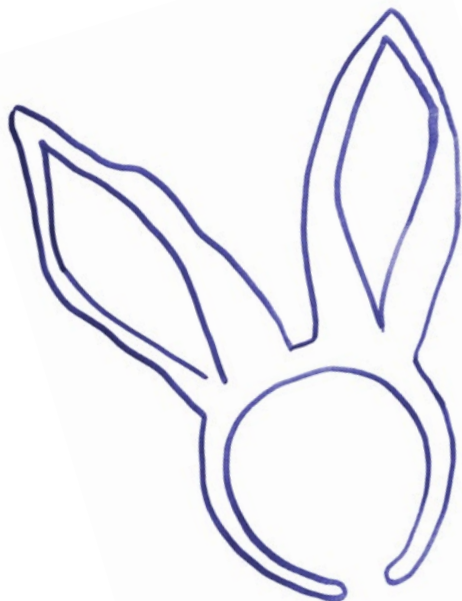
GÖRAN – Sven Boräng

ALEXANDRA – Susanne Karlsson

EVA – Katarina Lundgren-Hugg

MORTEZA – Magdi Saleh

LINNEA – Malin Karlsson

”PREKARIAT är ett begrepp som används för att beskriva en grupp i samhället som under längre tid befinner sig utanför den etablerade arbetsmarknaden eller har osäkra anställningsförhållanden. Det kan vara människor som är visstidsanställda, projektanställda, praktikanter, anställda i bemanningsföretag, människor som är anställda svart under slavliknande förhållanden eller som har en annan form av osäker anställning i stället för att ha ett fast jobb. Till begreppet hör att möjligheterna till social rörlighet är mycket små. Gemensamt för de här personerna är att de saknar yrkesidentitet och att bristen på anställningstrygghet och avsaknad av förmåner som sjukförsäkring, semester och betald pension skapar en känsla av osäkerhet inför framtiden.”

LÅNGTAN EFTER ETT FAST JOBB

Arbetar du på tidsbegränsat kontrakt? Jobbar du korta gig? Jobbar du på restaurang eller ringer runt på call-center? Är du pensionär men jobbar extra för att klara dig? Är du en del av start-up miljön? Jobbar du hemifrån från din dator? Är du frilansande konstnär, kulturarbetare eller journalist? Har du flera jobb för att få ekonomin att gå ihop? Arbetar du svart? Saknar du uppehållstillstånd och kan därför inte jobba lagligt?

Dessa och många fler frågor var startskottet när Malmö Stadsteater för nästan två år sedan beslutade att sätta upp en föreställning om den otrygga arbetsmarknaden och sökte kontakt med människor i en osäker arbetssituation. Regissören **Liv Helm** och dramatikern **Felicia Ohly** har intervjuat många personer i dagens Malmö med otrygga anställningar. Tillsammans med kompositören **Matilde Böcher** har de skapat en rolig, sorglig och viktig föreställning om vår tid med a capella-sång och nyskriven folkmusik.

Hur kom idén till pjäsen till?

Liv – Jag träffade en äldre kvinna som egentligen var pensionär, som var tvungen att öka ut sin pension med städjobb. Hon hade tidigare jobbat som lärare och jag tänkte att om man varit lärare i hela sitt liv så borde väl ens pension vara tillräcklig att leva på? Samtidigt kom en bok som heter Prekariatet, av den brittiska ekonomen Guy Standing. Jag läste den och fick en helt ny blick på arbetsmarknaden och samhället. Det finns många människor som har det gemensamt att de lever i en osäker

jobbsituation. Det kan vara migranter, pensionärer, journalister, akademiker, konstnärer med flera, och det påverkar både deras ekonomi och privatliv. Jag tänkte att jag ville undersöka den här gruppen i Malmö, och jag och Matilde var först på teatern och gjorde en workshop med skådespelarna, och under den workshopen fick vi väldigt starkt gensvar. Jag ville gärna skriva tillsammans med en svensk dramatiker som känner Sverige och är intresserad av ämnet, så det var tur att Felicia hade börjat jobba på teatern precis just då!

Felicia – För mig var det så att jag hade tänkt på det här med osäkra anställningar ganska länge, som en del av ett politiskt intresse kring hur arbetsmarknaden utvecklas. Det som har varit speciellt med det här projektet är ju att också få sätta sig in i vad det gör med människor. Vad det gör med ens intima relationer eller synen på sig själv, inte bara de ekonomiska aspekterna och hur det påverkar arbetsmarknaden.

Var det en naturlig ingång att ni skulle göra bakgrundsintervjuer?

Liv – Jag har arbetat på ett liknade sätt med en annan pjäs som handlade om arbetsrelaterad stress. Kanske är det för att jag inte är dramatiker, men jag känner att jag behöver ha en historia från en plats. Många delar i pjäsen är närmast citat som personer i Malmö berättat, det är en blandning av helt dokumentära berättelser och ren fiktion. Jag vet inte hur det skulle vara om vi inte hade gjort intervjuer.

Felicia – Vi pratade tidigt om att vi ville göra ett porträtt av ett samhälle, av Malmö som stad. Så det var såklart väldigt lyxigt för oss att få träffa de här människorna som bor i Malmö, och att få höra deras berättelser. När man har ett sådant material som man kan skriva fiktion utifrån så sätter det en viss ton och vissa ramar för det man gör. Intervjumaterialet blir rötterna från platsen vi vill gestalta.

Ett stort intervjuunderlag ligger till grund för pjäsen, finns det berättelser som drabbade er mer än andra? Vilka kändes viktiga att få med?

Felicia – Det finns ganska många berättelser som var oerhört drabbande, men som av olika anledningar inte är med. Det fanns vissa linjer som återkom i flera av intervjuerna, om att känna sig otrygg, att inte kunna landa riktig eller inte kunna rota sig. Att hålla skenet uppe var ganska genomgående och det finns det också

mycket av i föreställningen. Vi tänkte att vi ville ha en bredd i karaktärerna så att de kunde representera den bredd som finns i prekariatet, och också bland dem vi intervjuat. Det var både någon som kommit hit nyligen från Afghanistan, flera medelålders kvinnor som länge levt med otrygga anställningar, och olika personer som försökte starta eget företag. När jag och Liv träffades under tiden vi höll på med intervjuerna så var det flera gånger vi tänkte att det här är för hemskt, det blir svårt att ta med.

Liv – Det är sant, när man sitter och får höra andra människors livshistorier blir man väldigt påverkad. Det är så mycket som följer med i den här otryggheten, det påverkar alla relationer, man kanske blir sjuk eller skiljer sig.

Prekariatets framväxt i samhället, har det ökat eller alltid funnits? Varför tror ni det har blivit så många osäkra anställningar?

Liv – Jag skulle säga att det är ett fenomen som växt fram på grund av den ekonomiska politik som har förts sedan 80-talet, en slags nyliberalism. Som jag förstår det ändrades det sätt människor tidigare var anställda på för att göra arbetsmarknaden och den enskilda anställningen mer effektiv, både inom det privata och i offentlig sektor. Det kan ju inte vara så att man ville ändra på det för att skada folk utan för att man tänkte att det är bättre. Men en konsekvens är att det nu finns allt färre fasta anställningar, och fler och fler korta anställningar som projektanställningar, vikariat eller korta kontrakt eller att företag har en grupp frilansare som man anställer för att det är mer lönsamt. Jag pratade med en som precis startat sitt eget företag och han sa att han gärna ville anställa någon så att han kunde få ha en kollega, men att

det inte lönar sig. Behöver han t ex att ett grafiskt arbete ska göras så hyr han bara en frilansare, och det är samma logik på större företag. Sedan är det också en filosofi kring ”entreprenören”, och där ser vi ju också konstnären som en slags förebild för denna omställningsparad med effektiva kreativa tänkande människor. Det är ju också en typ av person man gärna vill vara. Det är inte längre bra att ha jobbat på samma ställe i 25 år. Det är bättre om du har varit på många äventyr och har många olika kompetenser. Så det är synen på människor som har ändrat sig. På något sätt är det ju också bra, det är ju ganska många som inte vill jobba på samma ställe eller ha någon som bestämmer över en, det är viktigt att vara fri på något sätt. Sedan är det ju också svårt att organisera den här sortens jobb fackligt.

Felicia – Som Liv säger så går förändringarna i den ekonomiska politiken hand i hand med en slags ideologisk förändring, och den återspeglas också hos oss som jobbar. Många ur vår generation kan knappt tänka sig att vara fast anställda, eller man har aldrig haft möjligheten att tänka sig det så varför skulle man då överväga det? Istället hittar man positiva saker med den situation man befinner sig i. En sak som lyftes fram när man började förändra arbetsmarknaden var att man ville att den skulle bli mer flexibel, inte vara så rigid. Och arbetsmarknaden har blivit mer flexibel men det är ju för att människorna på arbetsmarknaden är mer flexibla, det är dom som måste vara det.

Liv – En tysk sociolog har sagt att egentligen är det ju en illusion att staten skulle ta hand om oss. Livet är ju osäkert, vi är ju bara en kropp och så dör vi. Det är ju ganska nytt att staten eller samhället ska ta hand om oss.

Felicia – Jo men en stor skillnad nu är ju att förr levde stora delar av befolkningen i en stor osäkerhet eller fattigdom, men man var överens om att det handlade om att man tillhörde en viss klass. Idag ses varje misslyckande som ett individuellt misslyckande på ett annat sätt. Det är för att man inte själv har förverkligat sin potential.

Liv – I de intervjuer vi gjort pratas det mycket om sin egen olycka och hur de själva kunde ha gjort det bättre. Ett väldigt individuellt synsätt. Vad har jag

gjort och vad kan jag göra. Det var något jag tänkte på, varför ser de inte kritiskt på samhället? Det finns ingen klassmedvetenhet eller klasskamp här överhuvudtaget. I övriga Europa, i t ex Spanien och Grekland, där ungdomsarbetslösheten är väldigt hög, där finns en klassmedvetenhet på något sätt och de demonstrerar och försöker skapa politiska förändringar. Det känns som om det i relativt ”rika” samhällen, som det svenska eller det danska som jag kommer från, är det svårare att hitta sin klass.

Berätta om föreställningens form – det är mycket sång och humor. Hur har tankarna gått kring hur man iscensätter den här sortens berättelse?

Felicia – En stor del av humorn handlar om att vi alla bara försöker hanka oss fram efter dom förutsättningarna vi har. Vi försöker fixa det utan att tappa ansiktet helt även om vi har det svårt, och det är ju fruktansvärt roligt – och sorgligt samtidigt. Folk är ju uppfinningsrika, fantasifulla och starka och det är kul också. Både i intervjumaterialet och i det som föreställningen har blivit gör personerna jättemycket för att försöka förändra sin situation, eller i alla fall behålla kontrollen över hur vi ser på dem. Vi lever ju också i en absurd tid där mycket av det vi tar för givet inte riktigt matchar med hur vi egentligen vill leva våra liv. Vår tid är skruvad på många olika sätt. Man behöver inte göra så mycket för att humorn ska sippra fram.

Liv – När det gäller musiken, så har jag även tidigare jobbat mycket med kompositören Matilde Böcher. Vi har gjort många vardagshistorier om livet till sång och kör. Det som jag älskar med det är att det finns så mycket känsla och längtan i det folk berättar, alltså i en underliggande betydelse, t ex är det en karaktär i föreställningen som säger att ”jag drömmer om att flytta till Stockholm, där finns mer jobb, och jag drömmer om en större lägenhet, och jag drömmer om att ha en katt”. Om man bara skulle säga det så skulle man inte känna hur viktigt det egentligen är. Men då har Matilde skrivit en väldigt fin sång och det blir en bra kontrast mellan saker vi bara säger till varandra dagligen, här får vi verkligen känna vad det betyder. Det är första gången vi gör det med fem skådespelare och ibland är det fem stämmor i kören

och det är jättesvårt att sjunga detta. Det är imponerande att skådespelarna kan sjunga och göra det så bra. Jag vet inte vilken annan teater vi skulle kunna göra det här på, det känns som att det kan man bara göra här på Malmö Stadsteater med den ensemble som finns här, det går ingen annanstans!

Hur ser ni på prekariatet i vår egen bransch, teaterbranschen?

Liv – Å ena sidan kan man säga att teatrarna vanligtvis är bra arbetsplatser med många fast anställda vid de stora institutionerna. Å andra sidan har du en grupp frilansare, ofta den konstnärliga personalen, som regissörer, dramatiker, koreografer och skådespelare etc som inte har fasta jobb. Om du tittar på andra kulturella branscher som musik och bildkonst är det faktiskt ännu värre. På teatern kan du få en lön med pension, men en bildkonstnär får kanske 10 000 kr som ett engångsbelopp för ett verk. Men det jag ser som det största problemet är hur vi som konstnärer lyfts upp som förebild för entreprenörskap, vi blir förebilder för en farlig ideologi.

Felicia – Jag tänker också på vad det gör med teatrar som arbetsplatser. Om man bara har tillfälligt anställd konstnärlig personal så har man ju t ex inga skådespelare som kan påverka teatern på lång sikt, och då försvinner det perspektivet ur diskussionen. Det är också svårare för den som inte är fast anställd att lyfta en annan åsikt än chefens, man är helt enkelt mån om vad den som beslutar om en eventuell förlängning på ens kontrakt tycker om en som person, och det gör att vi får färre konflikter om vad vi gör på teatern, mer konsensus i diskussionerna vilket sällan är helt bra.

"DEN ENES **DÖD** ÄR DEN
ANDRES **BRÖD**. DET BRUKADE
MIN MORMOR SÄGA"

"JAG DRÖMMER OM TRYGGHET.
JAG VILL HA FAST JOBB.
JAG VILL HA TRYGGHET.
JAG... VILL HA EN KATT."

FIKARUMMET

INSPICIENT Josefin Beischer
SUFFLÖR/PRODUKTIONSASSISTENT
Jesper Forsberg, Josefina Johansson
PRODUCENT Agnete Krabbe, Thora L Norgård

SCENMÄSTARE Kalle Magnusson
BITRÄDANDE SCENMÄSTARE Piotr Kassaraba
LJUDTEKNIKER Harald Gagge
LJUSTEKNIKER Olivia Grefve,
Ida Hemlin, Sara Hansson
PRAKTIKANT Anna Hausenkamp
VIDEOTEKNIKER Jimmy Nilsson
DEKORTEKNIKER Dan Sörensen
REKVISITÖR Ulrika Fredriksson

KOSTYMKOORDINATOR Andrea Stenman
SKRÄDDARE Andrea Stenman, Mariane Josefsson
FÄRGNING/PATINERING Alicja Ekerholm
PÅKLÄDARE Alicja Ekerholm,
Ida Persson, Malin Cederberg

SMEDJA Anders Källström
MÅLERI Anna-Karin Kallträsk
SNICKERI Viveca Hofwimmer
TAPETSERI Mikael Palmqvist
SCENOGRAFITEKNISK SAMORDNARE
Paula Sjöblom
DEKORATELJÉCHEF Erik Pilesjö

KOMMUNIKATÖRER Carin Hebelius,
Erik Roman, Irene Pelayo Lind
SERVICEANSVARIG Inger Börjesson
FÖRSÄLJNINGANSVARIG David Ringqvist
INNESÄLJARE Sofie Åström
FÖRESTÄLLNINGSFOTOGRAF Emmalisa Pauly
PORTRÄTTFOTOGRAF Johan Sundell
PROGRAMLAYOUT Isabel de Jounge
TRYCK JustNu, Malmö

MARKNADSCHEF Jenny Bång
TEKNISK CHEF Jerker Pyron
CHEFSPRODUCENT Lisa Ericstam
CHEF KOSTYM- OCH MASKAVDELNINGEN
Paola Billberg Johansson
FÖRESTÄNDARE KOSTYMSERVICE
Gyöngyi Balázs
LJUSANSVARIG Sven-Erik Andersson
STÄDLEDARE Rinna Lövgren
EKONOMICHEF Leif Jönsson

CHEFSASSISTENT Agneta Nessrup
TEATERCHEF OCH ANSVARIG UTGIVARE
Kitte Wagner

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR
AV UPPHOVSRÄTTSLIGA SKÅL EJ TILLÅTEN.
VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN.

Malmö Stadsteaters verksamhet finansieras i huvudsak med bidrag från
Malmö Stad och Region Skåne (inkl Staten via kultursamverkansmodellen).

MALMOSTADSTEATER.SE